

NEWSLETTER/BULLETIN

CANADIAN ASSOCIATION FOR THE
ADVANCEMENT OF NETHERLANDIC STUDIES

ASSOCIATION CANADIENNE POUR
L'AVANCEMENT DES ÉTUDES NÉERLANDAISES

December 2018

ISSN 2290-7300

décembre 2018

Editorial

Mary Eggermont-Molenaar

Tussen de regels door kan men in dit krantenbericht ook lezen hoe het staat met het Nederlandschap en het aannemen van een tweede paspoort, zie: <https://www.rtl-nieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4457436/onzekerheid-voor-duizenden-nederlanders-door-brexit-d66-wil>

Eelco Keij, belangenbehartiger voor Nederlanders in het buitenland, die na korte tijd in Nijmegen gewoond te hebben, nu weer in New York woont, schreef me: "Over de wet inzake dubbele nationaliteit zelf: die verwachten we begin 2019 in het publieke domein. Tenminste, als ze geen vertraging oplopen in Den Haag."

De overheid is verder voornemens overheidsinstellingen te helpen met begrijpelijk communiceren. Ingewikkelde taal maakt dat mensen niet goed begrijpen wat de overheid vindt, doet of zou moeten doen en ook niet weten wat ze zelf zouden moeten doen. Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat pas 203 jaar. Het is goed dat deze taalkwestie eens onderhanden wordt genomen voordat het land verder verWilderst. http://taaluniversum.org/nieuws/7075/direct_duidelijk_voor_heldere_overheidscommunicatie_van_start

Eva Biesheuvel, echtgenote van Maarten Biesheuvel overleed afgelopen november. Eva en ik waren meer dan veertig jaar bevriend. In 1992 toen Maarten weer eens in het [gekkenhuis](#) opgesloten moest worden, zei de psychiater, aldus Eva, dat het opsluiten zou worden of dat hij maar eens het land uitgestuurd moest worden. Zodoende kwam hij veertien dagen bij ons in Calgary logeren. Literair Nederland vraagt zich nu af wat Maarten nu verder zonder Eva moet. Volgens de laatste berichten maakt hij het goed. Men vraagt zich ook af of hij zonder Eva wel 'verder' was gekomen. Dat denk ik niet, misschien wel minder gek en daardoor minder 'verder.' In 2009 mochten we al onze vrienden bij de Biesheuvels uitnodigen als dank voor het gebeuren in 1992. Een opmerking van mevrouw Uhlenbeck, die Maarten had gelezen in het *CAANS Journal* van 2008-2009 op bladzijde 44, hoorden we toen, inspireerde het echtpaar tot de aankoop van een paar graven, zie ([pdf blz. 12 en 13](#)). Helaas kwam dat veel te vroeg en te onverwacht van pas.

Eva Biesheuvel en Mary Eggermont

CAANS-sprekers en -leden in het nieuws

Martijn Manders, onderwaterarcheoloog en universitair docent bij Universiteit Leiden, sprak in het jaar 2000 in Calgary over zijn werk, het categoriseren van de inhoud van een schip dat in het jaar nul bij de Razende Bol was vergaan. Afgelopen september meldde de nieuwsbrief van Universiteit Leiden dat Manders, familie van Doris, die van de twee moten, betrokken was bij de opgraving van het Nederlandse VOC-schip *De Rooswijk*. Dit leidde tot een interview in een Nederlandse talkshow (Interview in de [Nederlandse talkshow M](#)), een artikel in [The Times](#), een artikel in [The Daily Mail](#) en in een interview met [Steptalk](#), openbare lezingen in Wijnhaven, de dependance van Universiteit Leiden in Den Haag.

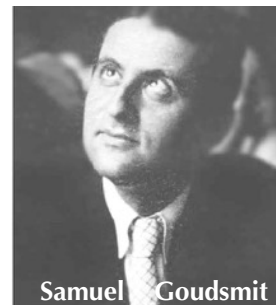
Het laatste boek van **Gerard Termorshuizen** en **Coen van 't Veer**, *Een groots en meeslepend leven* Dominique Berretty – Indisch persmagnaat*, werd op 4 november j.l. besproken tijdens het symposium 'Liefde en Lust in de Indische Lettren.' **Peter van Zonneveld** was moderator en interviewde bij deze gelegenheid Xaviera Hollander, beter bekend als de Happy Hooker. Het interview is hier te beluisteren [YouTube \(1\)](#) - [YouTube \(2\)](#) Hier kan ik alvast verklappen dat **Jacqueline Bel** – ze besprak op dit symposium Indië als exotisch 'lustoord?' – in mei 2019 de CAANS-ronde door Canada zal doen. De CAANS chapters kunnen alvast naar haar uitkijken.

Xaviera Hollander en Peter van Zonneveld

Tijdens de afgelopen jaarvergadering afgelopen mei in Regina sprak oud-CAANS-president **Michiel Horn** over de vertaling

Sam Goudsmit: zijn jacht op de atombom van Hitler (Martijn van Calmthout 2016) in *Sam Goudsmit and the Hunt for Hitler's Atom Bomb* (vertaling 2018). Een van de vele commentaren op dit boek luidt: "This is a biography that in part reads like a thriller and restores long-verdure recognition to an important 20th-century physicist." Een uitvoerige recensie staat in [Nature](#).

Editorial • Mary Eggermont-Molenaar	1
News from the Chapters	
Montreal	3
Ottawa	4
Calgary	6
Vancouver	7
In dit nummer	
Joan Magee • Basil Kingstone	8
Hamel • Olf Praamstra	10
From the Journals • Basil Kingstone	13
Membership renewal • Peter Tijssen	16

In dit nummer

Tot voor kort was **Joan Una Magee** onze welverdiende president-emerita. Afgelopen 6 augustus is ze op 91-jarige leeftijd overleden. Ik kan me alleen maar haar vriendelijke gezicht heugen en haar enthousiaste voordracht ooit over haar eigen-opgerichte *Windsor Press*. Basil Kingstone kan zich veel meer herinneren en zette zijn herinneringen aan haar, tevens die aan de eerste onzekere stappen van CAANS, op schrift.

Olf Praamstra, emeritus hoogleraar Nederlandse koloniale en post-koloniale literatuur aan Universiteit Leiden, hield in 2016 in Calgary de Cleveringarede. In voorjaar 2018 reisde hij met zijn echtgenote Heleen door Zuid-Korea in de voetsporen van de Gorkummer Hendrick Hamel (1630-1692), de Columbus van Korea die daar nog altijd stevig op zijn sokkel staat.

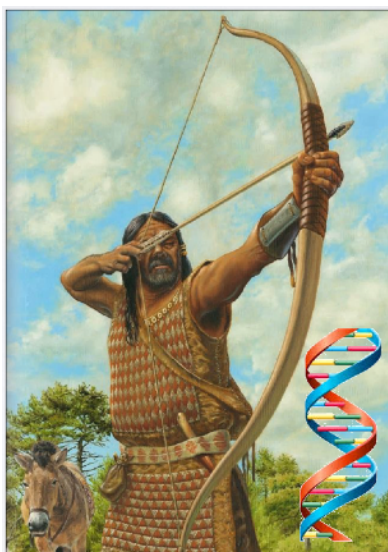
Chapter News

Montreal

door Peter Lowensteyn

Op 20 september werd het verenigingsjaar 2018-2019 ingeluid met het bekijken van een film.

Op 18 oktober gaf **Peter Lowensteyn** een voordracht over *Dezen en genen, mijn prehistorisch verleden*.

„Dezen“ ging over zijn historisch verleden, zover het tenminste via papieren te volgen was. „Prehistorisch“ ging over zijn verleden zover het was vastgelegd in zijn genen. Met enige zekerheid kon hij aantonen dat zijn voorvaders (tenminste als een groep) terug te voeren waren tot zo'n 2500 BC. Met behulp van verschillende illustraties liet Lowensteyn zien hoe genetische genealogie in elkaar zit en hoe de verspreiding van onze voorvaders tot stand is gekomen.

Lowensteyn toonde aan dat genetische genealogie rommelig is, dat het complex is en dat diegenen die iets anders beweren, iets te verkopen hebben. Er is een interessante geschiedenis verborgen in de mozaïeken van ons genoom, maar caveat emptor.

Mensen vinden het leuk om te ontdekken of ze een beetje Viking zijn, of een beetje Sara-ceen. Dit is tegenwoordig big business, en sommige bedrijven spinnen fantastische verhalen over je voorouders als marketing-materiaal. Eén bedrijf bood een dienst aan, waarbij ze je de precieze dorpslocatie, 1000 jaar geleden, van je genetische voorouders zouden kunnen aantonen, iets wat natuurlijk onmogelijk is.

De waarheid is dat we allemaal een beetje van alles zijn en dat we van overal vandaan komen. Als je een West European bent, dan ben je een beetje Viking en een beetje Celt en een beetje Angelsaksisch en een beetje Karel de Grote en nog een heleboel kleine beetje's meer, inclusief een Neanderthal beetje. Dit is niet bedoeld om genetische genealogie te kleineren. Goed gedaan, is het een enorm krachtig hulpmiddel voor het bestuderen van gezinnen en menselijke migraties. DNA kan onbekende neven of ouders onthullen. Maar als je dieper gaat wordt het verleden steeds mistiger, maar niet onzichtbaar.

Op 22 november hadden wij een bonte avond met als thema: „Achter het heimwee: Nederlands Cabaret in de 20e eeuw.” Zeven expats presenteerden smartlap-pen, liefdesliedjes, en kolder van vóór en na de oorlog.

Helly Harrel, Johanna Labreche en **Gerda van Steekelenburg** kregen veel bijval met hun kolder. **Willy Lubbers** en **Yehudi Lindeman** (artistiek leider) zongen ontroerende liedjes van Dirk Witte en Jean-Louis Pisuisse. Johanna, Gerda en Willy oogsten succes met hun spannende „De wandelclub,” en **Wim Quartel** schitterde in „Fiets” van Herman van Veen.

Het hele ensemble vertolkte „Scheveningen” van Louis Davids zo overtuigend dat de zaal van 40 bezoekers meezong. **Edwin de Goeij**, een Canadees/Nederlandse student Jazz aan McGill, begeleidde bekwaam en speels. **Onno Kruller** was een betrouwbare conférencier en zong een hilarische „Ali Cyaankali.”

v.l.n.r.: Yehudi Lindeman,
Gerda van Steekelenburg,
Wim Quartel

Ottawa door Frank Mourits

On Monday, October 29, 2018 dr. **Jan Boon**, retired, lectured us about *Mining: the basis of our modern existence*. Boon started his lecture with a discussion of the geological processes that produce mineable ore deposits and minerals.

This led into a brief history of mining, and of the importance of worldwide mining to the economy of Canada. Boon explained how the modern mining cycle works from beginning to end, and described the characteristics of each stage and the challenges it faces. Boon closed with a description of the responsible mining concept that most reputable mining companies are now adhering to and gave examples of ways in which mining supports the United Nations Sustainable Development Goals. Boon drew during the presentation on personal experiences

Biography

Jan Boon obtained his Ph.D. from the University of Utrecht in 1971. After that, he taught physical chemistry at a Venezuelan university and was an oil-sands researcher in Alberta. In 1985, he became the Head of the Alberta Geological Survey and in 2000 he joined the Geological Survey of Canada as a Director General. After his retirement in 2007, he obtained an MA in Globalization and International Development from the University of Ottawa and a Ph.D. in Sociology from Carleton University. Both his MA and Ph.D. thesis projects studied social responsibility in mining.

Op 19 november werd voor het eerst een Cleveringa-lezing in Ottawa gehouden, georganiseerd door ambassadeur Henk van der Zwan, in samenwerking met het Leids Universiteits Fonds en vond plaats op de Nederlandse residentie. Spreker was Prof. dr. **S. F. Portegies Zwart**; hij sprak over *Interstellaire Immigranten. Welkom in het Zonnestelsel*.

Afgelopen jaar is de astronomische gemeenschap opgeschrikt door de onverwachte verschijning van 'Oumuamua. Een interstellaire boodschapper die kortstondig het zonnestelsel bezocht en beroering teweeg bracht onder astronomen. 'Oumuamua is intussen al weer vertrokken, maar er blijven nog tal van immigranten die intussen een vaste baan hebben gekregen om de zon. Een van deze objecten is de dwergplaneet Sedna. Zijn baan wijst er op dat hij afkomstig is van een andere ster.

Deze ontvoering van planetoïden zou lang geleden kunnen hebben plaats gevonden; toen de zon nog deel uit maakte van een groep sterren, in zijn vroege jeugd. Het uitwisselen van dergelijke ijsballen was in die periode waarschijnlijk heel gewoon. Gezien in het feit dat de komeet P67 (onderzocht tijdens de Rosetta missie) organisch materiaal bevat, zou het best eens mogelijk kunnen zijn dat de oorsprong van leven via een dergelijk uitwisselingsproces van buiten af in het zonnestelsel is gebracht. Op deze wijze zouden immigrerende planetoïden de eerste zijn geweest die leven op de aarde hebben geïntroduceerd.

In een aanstekelijk betoog besprak Portegies Zwart (Sterrewacht Leiden) de vroege geschiedenis van het zonnestelsel, en deed daarmee een aantal gedurfde uitspraken over het vroegste begin van onze mooie wereld.

Over de spreker

Simon Portegies Zwart is professor of computational astrophysics at Leiden Observatory. From an astrophysical perspective, his interests range from the origin of the Solar System and the whereabouts of the siblings of the Sun, but he focusses also the evolution of binary (and triple) star systems, the ecology of dense stellar systems and the evolution of the Milky Way galaxy. From a computational-science perspective he is interested in high-performance architectures, numerical algorithms, optimization strategies and deep learning. On the side, he works on the chaotic nature of dynamical systems with few (more than two) bodies. In his spare time, he sharpens his mind with Aikido and translating Egyptian hieroglyphs. He lives in Haarlem with his wife Meri and their children Dagmar, Maura and Nander

Wat zijn Cleveringa-lezingen? Nadat Prof. Dr. R. P. Cleveringa op 26 november 1940 een rede hield waarin hij publiekelijk protesteerde tegen de maatregel van de Duitse bezetters om Joodse medewerkers aan de Leidse Universiteit op non-actief te zetten, werd hij opgepakt en bracht hij 11 maanden in gevangenschap door. Na de oorlog werd zijn optreden herdacht door het houden van een jaarlijkse Cleveringa-lezing. Al spoedig werden deze lezingen in vele plaatsen binnen en buiten Nederland gehouden. Een informatief artikel over Cleveringa-lezingen in Canada, geschreven door Mary Eggermont, CAANS-Calgary, is te vinden op <https://caans-acaen.ca/wp-content/uploads/2016/11/CJNS36-1pp21-32Eggermont.pdf>.

Enquete over Nederlands taalgebruik: Er is een interessante enquete bij het bestuur binnen gekomen. Hoe meer mensen deze enquete beantwoorden hoe beter. Als u 10 minuten de tijd hebt, dan kunt u hem invullen. Alvast bedankt. Meer informatie over het project is te vinden op de projectwebsite Vertrokken Nederlands – Emigrant Dutch (<http://www.meertens.knaw.nl/vertrokken-nederlands/>) en via de Facebookgroep Vertrokken Nederlands, waarvoor iedereen zich kan aanmelden: <https://www.facebook.com/groups/373691686482941/>. Inmiddels is de werkgroep bezig met een tweede enquête. U wordt van harte uitgenodigd om ook deze in te vullen: <https://www.meertens.knaw.nl/surveys/index.php/697842/lang-nl>

Calgary door Mary Eggermont-Molenaar

CAANS-leden werden uitgenodigd om op 17 november de tentoonstelling, *Seductiveness of Life*, van **Marjan Eggermont** te bezichtigen.

Op 26 november vond hier voor de 33e maal een Cleveringa-lezing plaats. Spreker was prof. dr. **Rob Baatenburg de Jong**, hoofd van de afdeling Keelneus- en oorheeskunde van het Erasmus MC te Rotterdam. Baatenburg de Jongs voordracht was getiteld (ik vergat de titel te vertalen)

Optimal Image Guided Surgery

Behandeling van kanker heeft in de afgelopen 25 jaar grote vooruitgang geboekt. In het bijzonder hebben nieuwe anti-kankergeneesmiddelen en verbeterde bestralingstechnieken tot dit succes bijgedragen. Evengoed is voor vele soorten tumor operatief ingrijpen de aangewezen behandeling en vooruitgang hiermee gaat langzaam. Er is wel grote vooruitgang in de ontwikkeling van minder ingrijpende technieken, waardoor de sterfte rond operatief ingrijpen verminderd is.

De radicaliteit van operatief ingrijpen blijft echter een probleem. Verbetering in de precisie van operatief ingrijpen kan de levensverwachting en de kwaliteit van leven verder verbeteren.

Baatenburg de Jong sprak voor een gezelschap van Leidse en andere Nederlandse alumni en CAANS-leden, een overlappend gezelschap. Veel van de Leidse en Utrechtse alumni die hier wonen, zijn of waren geoloog en boren of boorden, niet naar kankercellen maar naar olie en gas. BdJong kwam heel goed weg met alle vragen uit het publiek, tot die van een astronoom en een bio-chemicus aan toe. Geanimeerde en goed bezochte avond. De volgende morgen vertrokken Baatenburg en zoon naar Vancouver.

Vancouver door Annette Dorrepaal

Op woensdag 24 oktober om 19:30 uur sprak ons medelid **Albert Moses** over de vraag *Wat is diplomatie en wat doen die diplomaten nu eigenlijk?*

Mr. Albert Moses begon zijn diplomatieke loopbaan bij Buitenlandse Zaken in Nederland in 1972, en diende in verschillende capaciteiten in een groot aantal landen, o.a. als Deputy Chief of Mission in Abidjan, Stockholm, en Rabat, en als Consul Generaal in Montreal (2002-2006). In Den Haag was Moses mede verantwoordelijk voor het tot stand brengen van het 'International Criminal Court,' en in Brussel was hij enkele jaren Deputy Executive Director van het eerste 'Global Forum on Migration and Development.' En, afgelopen mei behaalde hij zijn master's degree in Common Law aan de Universiteit van UBC!!

Onze novemberlezing, de jaarlijkse Cleveringalezing, werd op woensdag 28 november gehouden. De spreker, **Rob Baatenburg de Jong** en zoon Bas zouden vanuit Calgary naar Vancouver vliegen, nadat besloten was dat rijden over de besneeuwde Rockies niet aan te raden was. Vliegen bleek ook niet helemaal probleemloos te zijn! Het eerste bericht was: vliegtuig ontruimd, dus nu maar afwachten! Zouden ze het nog op tijd halen?

Twee en half uur later dan gepland kwamen ze aan. Gauw naar het hotel, en na nog enkele obstakels van computers, snoertjes etc. kwamen we keurig, net op tijd, aan bij het restaurant. Van toen af aan liep alles gesmeerd, bijzondere lezing, en een zeer geanimeerde avond! De gehoopte 'sight seeing tour Vancouver' schoot er bij in, het was Vancouver 'by night', maar gelukkig hadden de heren bij een vroeger bezoek al de mooie en zonnige kant van Vancouver leren kennen!

Net als in Calgary sprak **prof. dr. Rob Baatenburg de Jong** over *Optimal Image Guided Surgery*. Voor een samenvatting van zijn lezing zie onder **Calgary**.

In dit nummer

JOAN MAGEE

By Basil Kingstone

Last August we learned the sad news that Joan Magee had passed away, at the age of 90. She was truly, along with Christopher Levenson of the University of Ottawa, CAANS's founder. Christopher started it in 1969, but it remained a small organization until Joan became involved in 1978. She always knew whom to approach to get something done, and in the next few years she got the Dutch and Belgian embassies and the government of Ontario to support us. She was at one time secretary-treasurer and at another time president. She was declared our president-emerita, a title she bore for the rest of her life (and appreciated). Until 1980 she also edited the CAANS Newsletter, and that is when she tapped Adrian van den Hoven to edit our journal, the CJNS. With her lifelong friend Hendrika Ruger she also founded the Netherlandic Press, which produced many excellent books, often but by no means only of poetry, both original and in translation.

The first three conferences we held, in 1978, 1981 and 1982, were hosted by Joan under the title of WAANS (W as in Windsor). For a few years, this inspired other chapters to hold conferences too. As program-director of the Windsor chapter, Joan encouraged the formation of others. When we started to hold national conferences, moving around the country with the Canadian Federation for the Humanities and Social Sciences, years ago called the Learned Societies (sometimes in cities where CAANS members had founded chapters), Joan and Henny would attend them every year. She always read an interesting paper, but out of modesty never published it in our journal, despite editorial urging. She did, however, write several books relating to emigration to Canada from different countries in Europe, and at one time she also taught Scandinavian Studies at the University of Windsor.

Joan was by profession a librarian. She began as a children's librarian and rose to be head of Reference at the University of Windsor's Leddy Library. Her service to librarianship and to Dutch studies were both recognized: in 1992, she was awarded the Commemorative Medal for the 125th anniversary of Canadian Confederation, and it was in the Leddy Library, in 1993, at a party to mark something else, that I had the pleasure of springing a surprise on her. I snuck in the Dutch consul-general from Toronto, who presented Joan with the distinction of *Ridder* (Companion) of the Order of Orange-Nassau. No honour was ever more thoroughly earned.

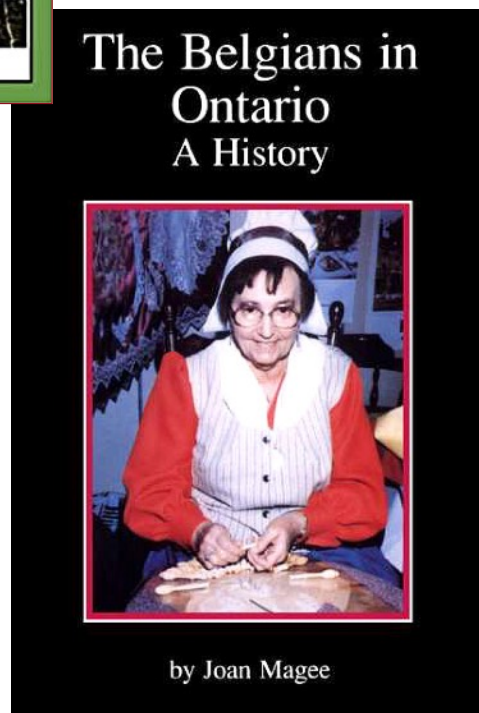
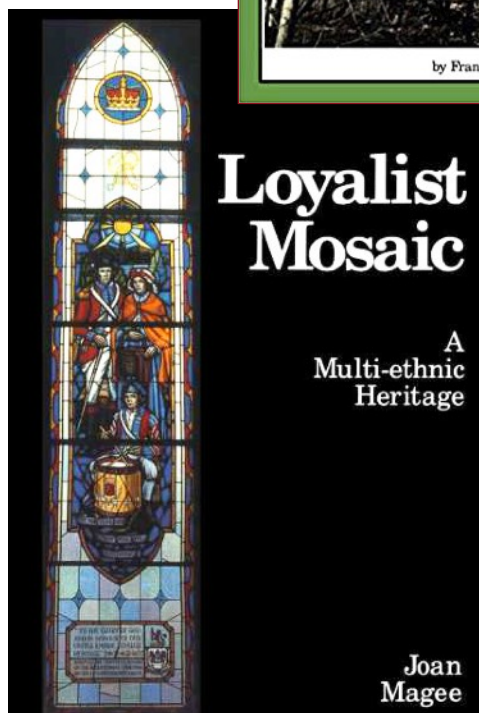
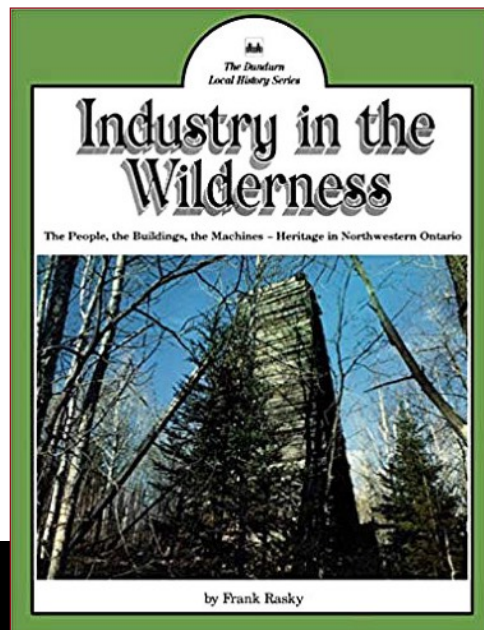

Leddy library

Here is a bibliography of the books Joan wrote:

- *Industry in the wilderness: the people, the buildings, the machines – heritage in north-western Ontario* (1983)
- *Loyalist Mosaic: a multi-ethnic heritage* (1984)
- *The Belgians in Ontario: a history* (1987)
- *The Swiss in Ontario* (1991)
- *In search of a new Eden: Johannes Etter in America, 1735 (A Swiss family from Oberried)* (1996)
- *A Swiss family from Oberried, the Etter family* (1998)

Hendrick Hamel: Held in Zuid-Korea, vergeten in Nederland

Door Olf Praamstra

In de CAANS Newsletter van augustus 2017 stond het verslag van een lezing door Alexandra Didden over de zeventiende-eeuwse ontdekker van Zuid-Korea, Hendrick Hamel (1630-1692). Dertien jaar had hij gedwongen in Korea doorgebracht. Nadat hij eindelijk het land was ontvlucht, schreef hij een verhaal over zijn avonturen en een gedetailleerd verslag van het alledaagse leven in Korea. Dit journaal van Hamel was tot diep in de negentiende eeuw het enige boek over Korea dat door iemand uit het westen was geschreven. Daarmee is het een uniek historisch document, waardoor Hamel de bijnaam verwierf van de Columbus van Korea.

In Nederland kent bijna niemand hem meer, maar in Zuid-Korea leren lagereschoolkinderen nog altijd zijn naam en is hij een nationale held. Van zijn journaal bestaan verschillende Koreaanse vertalingen die steeds weer herdrukt worden en op verschillende plaatsen wordt door musea en monumenten de herinnering aan hem levend gehouden.

Het eerste monument dat voor hem werd opgericht, staat op het eiland Jeju-do, op een heuvel aan de kust waarop het schip met Hamel en 33 andere bemanningsleden in 1653 tegen de rotsen te pletter sloeg. Ongeveer de helft van de bemanning kwam om, 34 mannen overleefden het. Het monument werd op 1 april 1980 onthuld door de Nederlandse ambassadeur in Zuid-Korea. Tijdens de onthulling zongen Koreaanse schoolkinderen het Wilhelmus.

Twee decennia was dit het enige monument voor Hamel in Korea, maar het jaar 2003 bracht daar verandering in. 2003 was Hameljaar: toen werd herdacht dat het 350 jaar geleden was, dat Hamel met het schip *De Sperwer* schipbreuk had geleden. Aan de voet van de heuvel met het Hamelmonument werd een replica van *De Sperwer* gebouwd. De bezoekers mogen op en in het schip, waar ze poppen zien die de bemanning voorstellen, tegen de achtergrond van een zeventiende-eeuws interieur.

Hamelmonument Jeju-do

Naast het schip staat de Hamel-bank. Een stenen bank met zittend een beeld van Hamel. Daar weer naast staat een standbeeld van Guus Hiddink, die in 2002 als coach van het Koreaanse voetbalteam mateloos populair werd, toen dat tijdens het WK de halve finale haalde. Op dit moment overtreft Hiddink Hamel nog in populariteit, maar op de lange duur zal Hamel het wel winnen. Veelbetekenend is dat ik maar een paar mensen zag die met het beeld van Hiddink op de foto wilden, terwijl de bank met Hamel steeds weer nieuwe groepen Koreaanse toeristen trok.

De Sperwer Jeju-do

kreeg Gorinchem het verzoek om een relatie aan te gaan met Gangjin. Zo werden in 1998 de historische banden aangehaald en werden Gorinchem en Gangjin zustersteden. Hierna zouden er over en weer nog heel veel bezoeken plaatsvinden, tot nu toe het laatste in juni 2017.

Hamelbank Jeju-do

Eerder al, in 2003 – het Hameljaar – werden er in Gangjin grootse plannen gesmeed om Hamel te herdenken. De Koreanen wilden een ‘Holland Village’ bouwen met traditionele huizen, windmolens, bollenvelden en een museum. Eind 2007 werd het eerste gedeelte van het Hamelpark opgeleverd: het Hamel Memorial Museum, dat bestaat uit een expositieruimte in een houten paviljoen, een molen en een standbeeld van Hamel. Tijdens het bezoek van

Hamelmolen Gangjin

een delegatie uit Gorinchem in 2017 aan Gangjin liet men weten prijs te stellen op ondersteuning van de Nederlandse zusterstad bij de ontwikkeling van het Hamelpark, met name als het ging om de invulling van een Gorinchem-paviljoen. Gorinchem liet weten graag mee te denken.

Hamelmuseum Yeosu

Op de begane grond van het museum worden zeventiende-eeuwse voorwerpen tentoongesteld en een model van De Sperwer. Hier ligt ook, op een ereplaats, de kopie van het handschrift, omringd door de namen van de bemanningsleden, die na dertien jaar naar Nederland zijn teruggekeerd. Op de eerste verdieping

Hamelmuseum Yeosu binnen

wordt het verhaal van Hamel op geïllustreerde wandborden aan kinderen verteld. Schoolkinderen zijn een belangrijke doelgroep van het museum.

Voor het museum staat de onvermijdelijke molen, en een standbeeld van Hamel, dat sprekend lijkt op dat van Gangjin. Dat is geen toeval want beide beelden zijn gemaakt naar een standbeeld van Hamel in Gorinchem uit 1998 – ik kom daar nog op terug. Hamel wordt

Hamelmuseum Yeosu standbeeld

steeds uitgebeeld met een boek onder zijn linkerarm, terwijl hij met zijn rechterarm in de verte wijst. Dat boek zou een verwijzing kunnen zijn naar zijn journaal of naar zijn beroep als boekhouder van de VOC. De uitgestrekte arm symboliseert het verlangen naar huis, naar Gorinchem.

Vanaf het museum loopt een pier de haven van Yeosu in, met aan het einde een vuurtoren, die naar Hamel is vernoemd. Onderweg ernaartoe wordt op zeven plaquettes in het Koreaans het verhaal van Hamels avonturen samengevat.

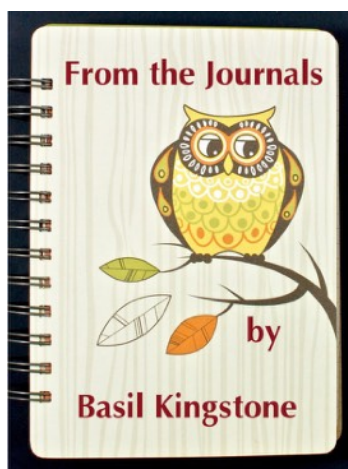
Vuurtoren Yeosu

Vergeleken met deze plaatsen van herinnering in Korea stelt de herdenking van Hamel in Nederland weinig voor. Gorinchem is de enige plaats waar hij in het openbaar herdacht wordt, en die herdenking begint niet toevallig in 1998, het jaar dat Gorinchem een zusterstad van Gangjin

werd. Dan wordt er aan het begin van de Kortendijk, waar Hamel in 1630 geboren is, een standbeeld voor hem opgericht, dat werd onthuld door de Zuid-Koreaanse ambassadeur in Nederland.

Eigenlijk wordt Gorinchem pas echt wakker door het Hameljaar in 2003. Dat is de prikkel die enkele inwoners van de stad nodig hebben om een stichting op te richten: de Hendrick Hamel Foundation. Deze stichting zamelde geld in om Hamels geboortehuis na te bouwen op de plek waar het oorspronkelijk had gestaan. Het duurde even, maar in 2015 werden deze plannen gerealiseerd. In dit huis, het Hamelhuis, kwam een aan Hamel gewijd museum, dat in juni 2015 werd geopend.

Maar ondanks dit museum (dat maar een paar dagen per week open is) is Hamel in Nederland nooit meer dan een lokale held geworden, terwijl hij in Zuid-Korea een nationale beroemdheid is.

Septentrion no. 3 for 2018 is devoted to the colonial history of Belgium (mainly the Congo) and the Netherlands (principally Indonesia). On the former, says the Congolese historian, **Isidore Ndaywel è Nziem** of the U of Kinshasa in the lead article, various factors complicate the judgment of that episode. For one thing, opinion now is the exact opposite of what it was at independence in 1960 - Belgians are appalled by what happened in colonial times, Congolese compare the past state of their country favourably with the present mess. The gulf between popular opinion and intellectuals is equally wide: is it best to claim recompense for past injustices, or to leave the painful memories alone? Historians can urge a middle course, where the colonial era is just part of African history,

and one can choose to join the modern world no matter how the progress was brought about.

An article by the Belgian historian, **Guy Vanthemsche** of VU Brussel, traces the development of opinion back home. After independence, diplomatic and military circles, and those who respected the royal family, were slow to accept that the Congo had been exploited all these years. Some colonial documents had been destroyed, and even after 1960 the surviving ones were not easily accessible. Not until the 1990s did things start to improve, and Belgium has still not formally apologized for all that was done.

Guy Vanthemsche

A similar “great colonial debate,” naturally, continues in the Netherlands about their colonies, especially Indonesia. A photographer describes for us four statues that perhaps exemplify the history: the frieze on the Dam palace, with slaves just visible in one corner; the figure of Multatuli, also in Amsterdam (inaugurated 1987); the statue to General J.B. van Heutsz (1935), meant to be a symbol of enlightened colonialism (but he was brutal), and now known as the Monument Indië-Nederland; and the monument in Hoorn to Jan-Pietersz. Coen, founder of the empire in the East Indies, who exterminated the inhabitants of Banda in 1612 to ensure the East India Company’s monopoly on cloves, mace and nutmeg. The author doesn’t think the names of such people should be taken off schools and streets – we should be constantly reminded of such dark pages in history.

There are also Dutch films of the 1940s, but they certainly will not remind us of reality: everything in the Indies looks peaceful and exotic and flourishing, even during World War II and the war for independence. More recently, however, some commercial feature films have tackled this thorny subject. Likewise Belgian films about the Congo used to dwell on the benefits of civilization, or of Catholicism, and only from the 1950s onwards do we see signs that African cultures - indeed, the Africans - are interesting in themselves and part of the nation.

Théâtre Royal Flamand de Bruxelles

A force for enlightenment can be seen in the goal set for itself by the Théâtre Royal Flamand de Bruxelles (KVS), when that company sought out artists who could present present-day Brussels in all its present-day variety. The next step was to look abroad, notably to Kinshasa; and there, some very popular workshops led to festivals, with dance as well. Nowadays, back in Brussels, all the arts created by Africans enjoy great success. Incidentally, whereas the lingua franca of the Congo continues to be French, Dutch has not kept that status in Indonesia – English is increasingly the second language of choice. But then the colonial authorities never saw the point of teaching Dutch to the indigenous people.

The Royal Museum for Central Africa in Tervuren, a few miles outside Brussels, which will re-open in December, inspires the visitor with mixed feelings. On the one hand it evokes past horrors, on the other hand it contains a wonderful collection of artefacts and invaluable documentation on botanical, zoological and cultural topics for future research. There are also extracts in this issue from writers about the colonies, whom we should also remember, as Multatuli (Saidjah's song), Hella Haasse (where Oeroeg threatens the narrator and says "Go away, you have no business here"), Jef Geeraerts (a memorable high and a memorable political speech), Cola Debrot ("Quatrains of the prodigal son"), and Astrid H. Roemer (a nervous Surinamese arrives in the Netherlands).

**Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies
2019 MEMBERSHIP**

Please note that membership is from January 1 to December 31

Membership of CAANS is twenty-five dollars (twenty dollars for those who are also member of the local chapter) for which Official Tax Receipts for a tax credit (about 35-50%, depending on province) will be remitted. Local chapters will not remit Official Tax Receipts. CAANS-National is a charitable educational organization and welcomes additional donations.

Membership fees or donations are preferably transmitted via the secure <https://www.canadahelps.org/en/charities/canadian-association-for-the-advancement-of-netherlandic-stu/> website since this can be done via credit card, debit card or PayPal and therefore allows national and international payments without necessitating an account in different countries, and an instantaneous remittance of the tax receipt. To do this, enter this website and click on **Donate Now**. After filling out the forms, reviewing and clicking on **Complete Donation**, click on **Receipt 1** (in red) to download your Official Tax Receipt. You will also receive an instant email with your Tax Receipt.

Please contact our treasurer for step-by-step instructions if needed (peter.tijssen@iaf.inrs.ca) with "CAANS payment instructions" in the subject line.

For those not feeling at ease paying via the internet, cheques can always be sent to our treasurer.

Address: Mr. Peter Tijssen, Treasurer of CAANS,
76 Winston Circle, Pointe-Claire, QC H9S 4X6

Inter-access-transit 01201 ; account 0246721
National Bank of Canada, 2800, boulevard St-Charles, Kirkland, QC H9H 3B6

Our Newsletter and our Journal (CJNS/RCEN) are distributed by email, so please be sure to give your email address below. We will not share this email address with anyone!

Send an email to peter.tijssen@iaf.inrs.ca when you remit your fees or a donation with:

1. your name
2. mailing address
3. home and any other phone numbers
4. email address
5. your profession (If academic, please specify discipline)

**Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises
ADHÉSION 2019**

Veillez noter: on devient membre pour une année civile.

La cotisation à l'ACAEN est de vingt-cinq dollars (vingt dollars pour des membres d'une section locale). Cette somme est un don charitable aux fins d'impôt et les donateurs recevront un reçu aux fins d'impôt (crédit d'impôt de 35-50% selon les provinces). ACAEN-National est une organisation éducative charitable et encourage des dons supplémentaires.

Les frais d'adhésion ou des dons sont transmises de préférence via le site sécuritaire <https://www.canadahelps.org/fr/organismesdebienfaisance/canadian-association-for-the-advancement-of-netherlandic-stu/> car cela peut être fait par carte de crédit, carte de débit, Interac ou PayPal et permet donc des paiements nationaux et internationaux sans nécessiter un compte dans les différents pays, et une remise instantanée du reçu d'impôt. Pour ce faire, entrez dans le site, et cliquez sur « **Faites un don** ». Après avoir rempli les formulaires et une vérification et en cliquant sur le « **don complet** », cliquez sur **reçu 1** (en rouge) pour télécharger votre reçu d'impôt officiel. Vous recevrez également un courriel instantané avec votre reçu d'impôt.

S'il vous plaît contacter notre trésorier pour les instructions étape-par-étape si nécessaire (peter.tijssen@iaf.inrs.ca) avec des «instructions de paiement d'ACAEN» dans la ligne objet.

Pour ceux qui ne se sentent pas à l'aise de payer via internet, des chèques peuvent toujours être envoyés à notre trésorier.

M. Peter Tijssen , Trésorier de l'ACAEN,
76 cercle Winston , Pointe-Claire , QC H9S 4X6

Inter-access-transit 01201 ; account 0246721 ;
National Bank of Canada, 2800, boulevard St-Charles, Kirkland , QC H9H 3B6

Nous distribuons notre Bulletin et notre Journal (CJNS/RCEN) par email (courriel). Vous voudrez donc bien donner votre adresse email ci-dessous. Nous ne la donnerons à personne!

Lorsque vous payez, envoyez un courriel à peter.tijssen@iaf.inrs.ca avec :

1. Nom
2. Adresse pour correspondance
3. Téléphone: (travail), (domicile)
4. Courriel (email)
5. Profession (Les universitaires voudront bien préciser leur discipline)

OFFICERS/ MEMBRES DU BUREAU

President

Tanja Collet
Languages, Literatures and Cultures
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
tcollt@uwindsor.ca

Vice-President

Annette Dorrepaal
601 - 1251 Cardero Street
Vancouver, BC V6G 2H9
adorrepaal@gmail.com

Past President

Michiel Horn, Professor Emeritus of History and University Historian
York University, Glendon Campus
Toronto, ON M4N 3M6
schuhhorn@sympatico.ca

Secretary-Treasurer

Peter Tijssen, 76 Winston Circle
Pointe-Claire, QC H9S 4X6
peter.Tijssen@iaf.inrs.ca

CJNS/RCEN Editor

Inge Genee
Dept. of Modern Languages
University of Lethbridge
Lethbridge, AB T1K 3M4
cjns-editor@caans-acaen.ca

CJNS/RCEN Editor Emeritus

Basil D. Kingstone
Department of French
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
bkingst@uwindsor.ca

Visiting Speakers Convenor/ Newsletter Editor

Mary Eggermont-Molenaar
1416 - 29 St. NW
Calgary, AB T2N 2V1
memo45@shaw.ca

Associate Newsletter Editors

Paul de Laat - Communications
Peter Lowensteyn - Layout

Webmaster

Peter Lowensteyn
webmaster@caans-acaen.ca
(Site: <http://www.caans-acaen.ca>)

Members at Large

J.I. (Hans) Bakker
Dept of Soc. and Anthro. MacKinnon 6
University of Guelph
50 Stone Road East
Guelph, Ontario Canada N1G 2W1
hbakker@uoguelph.ca

Gerrit Gerrits
Dept. of History and Classics
Acadia University
Wolfville, NS B4P 2R6
gerrit.gerrits@acadiu.ca

Paul de Laat
705-66 Bay Street West
Hamilton, ON, L8P 4Z6
pgdelaat@gmail.com

Martien de Leeuw
School of Industrial Design
Carleton University
martiendeleeuw@gmail.com

Willemina Seywerd
265 Scarborough Crescent
Scarborough, ON M1M 2J7
wseywerd@gmail.com

Chapter Secretaries & Contacts

Calgary - Mary Eggermont:

memo45@shaw.ca

Montreal - Peter Lowensteyn:

peter@lowensteyn.com

Ottawa - Hans Blokpoel:

hblokpoel@magma.ca

Toronto - Marianne Verheyen:

mverheyen@sympatico.ca

Vancouver - Annette Dorrepaal:

adorrepaal@gmail.com

CAANS/ACAEN Archives 1971-2013

Kings University

Gerry Segger Heritage Collection

Dr. William Van Arragon

1.780.465.3500. Ext. 8074

Bonita Bjornson, archiviste

1.780.465.8 04.

9125-50 Street

Edmonton, AB., T6B 2H3

The CAANS Newsletter appears three times a year, in April, August and December. It is a publication of the *Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies* and free to all the Association's members.

Le Bulletin de l'ACAEN paraît trois fois par an (avril, août, décembre). C'est une publication de *l'Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises*, dont les membres le reçoivent gratuitement.

Items for the Newsletter should be sent to Mary E.M (memo45@shaw.ca) preferably as an attachment to an email, in WordPerfect or Word.

Pour publier dans le Bulletin, prière d'envoyer votre texte à Mary E.M (memo45@shaw.ca) sous forme d'attachement à un courriel en WordPerfect ou Word. Merci!

Notice from our Treasurer, Peter Tijssen:

A few of you have not yet paid for this year. The good news is that from now on membership fee is \$25.00 for everyone.

If you are not sure if you have contributed this year, I encourage you to send a short email to peter.Tijssen@iaf.inrs.ca.

Please note that some memberships for CAANS (National) are collected through your local chapter. If in doubt, ask the treasurer of your local chapter if this is the case.